

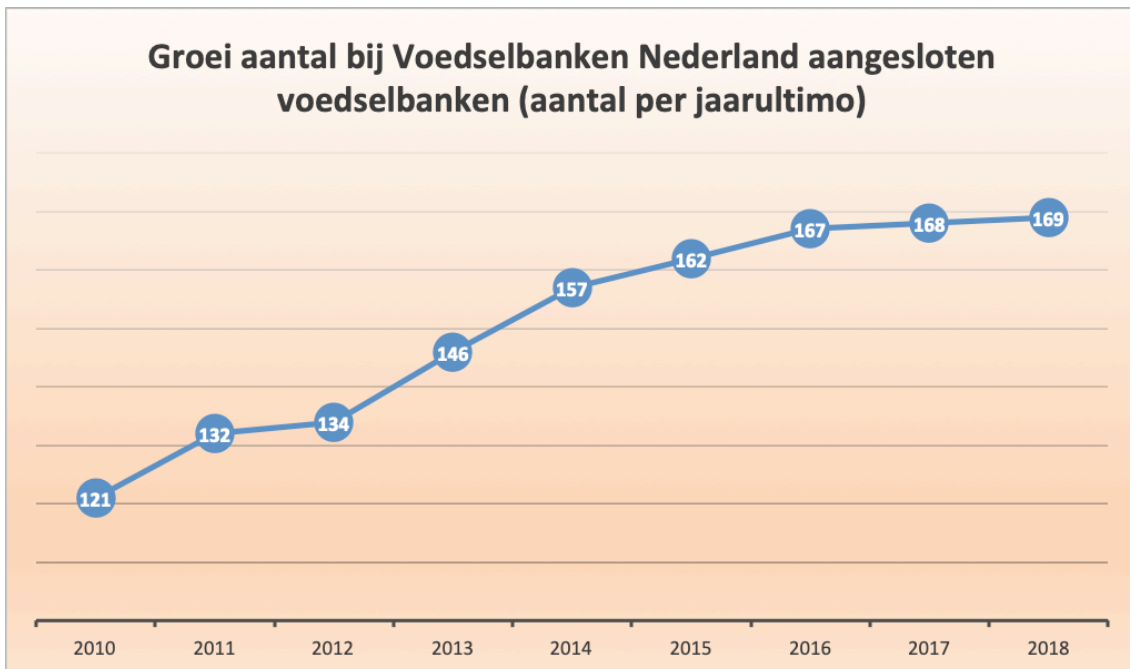

Feiten en Cijfers Voedselbanken Nederland – 2019

Alle data zijn gemeten op 31 december van het in de tabellen genoemde jaar.

Kerngegevens: Over de organisatie

	2016	2017	2018	
# Voedselbanken	167	168	169	lid van Voedselbanken Nederland
# Uitgiftepunten	535	530	523	Daling wegens ombouw naar supermarktmodel
# Gemeenten waarin voedselbanken actief zijn	387	365	365	in 2018 waren voedselbanken in 96 % van gemeenten (totaal 380) aanwezig. Daling heeft te maken met gemeentelijk herindelingen.
# Distributiecentra	8	8	10	Nieuw: DC Groningen en Drachten
% Voedselbanken met supermarkt model voor uitgifte			12%	
% Voedselbanken dat werkt met "geen pakket zonder traject"			87%	
# Voedselbanken dat ook non-food uitdeelt			58%	
# Vrijwilligers	11.000	11.000	11.700	Dit is inclusief alle (onbetaalde) bestuursleden
Totale omzet			Ca. € 74 M	Geschatte commerciële waarde van de geleverde producten
Totale kosten			€ 10 M	Cumulatieve kosten van alle 169 voedselbanken, 10 DC's en servicecentrum

*Fig. 1 Ontwikkeling aantal bij Voedselbanken Nederland aangesloten voedselbanken.
Peildatum 31.12.*

Kerngegevens: Over de klanten

	2016	2017	2018	Opmerking
Aantal geholpen personen	135.000	132.500 (- 2%)	140.000 (+6 %)	Totaal aantal personen dat in 2018 voedselhulp kreeg.
Aantal klanten (peildatum 31.12 van elk jaar)	80.000 (-10%)	79.000 (-1%)	83.500 (+6%)	Totaal # mensen dat leeft onder armoedegrens: 1,1 miljoen mensen (CBS ¹) 980.000 niet-veel-maar-toereikend criterium (SCP ²)
• Waarvan < dan 18 jaar ³ (% van totaal)	30.000 (38%)	29.000 (37%)	32.000 (38%)	In 2017 leefden 276.800 kinderen in huishoudens met laag inkomen (8,2 %) .(CBS) 1 op de 12 kinderen in NL groeit op in armoede.
• Waarvan aanvrager vrouw	52%	52%	52%	
• Waarvan leeftijd aanvrager >=30 en < 50 jaar	53%	52%	51%	
• Waarvan >= 50 jaar	34%	37%	38%	
• Alleenstaanden	40%	42%	43%	
• Eénouder gezin	30%	30%	30%	
• Gezinnen	24%	23%	22%	
• Waarvan < 1 jaar weg	59%	57%	56%	
• Waarvan na 3 jaar nog klant	9%	12%	14%	
Aantal huishoudens	30.500 (-10%)	30.500 (0%)	33.000 (+8%)	Groei in alle regio's van Nederland

¹ Bron: CBS cijfers 2017. 598.500 huishoudens met daarin 1.070.300 personen.

² Bron: SCP Armoede in kaart. Cijfers per 2016

³ Bron: Klantenregistratieprogramma in gebruik bij 107 voedselbanken

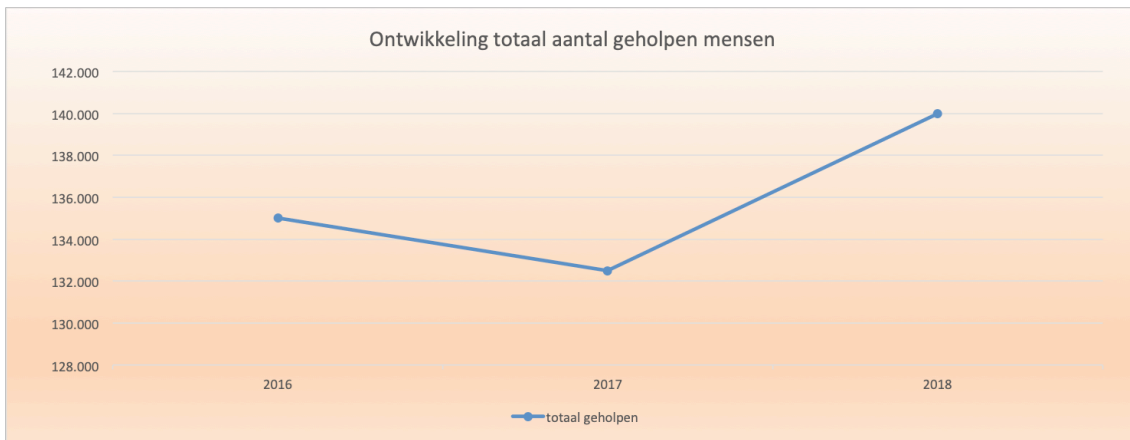

Fig. 2 Ontwikkeling van het totale aantal mensen dat geholpen werd gedurende het jaar. Omdat veel mensen slechts een paar maanden afhankelijk zijn van voedselhulp, ligt dit totale aantal hoger dan het aantal klanten op de peildatum.

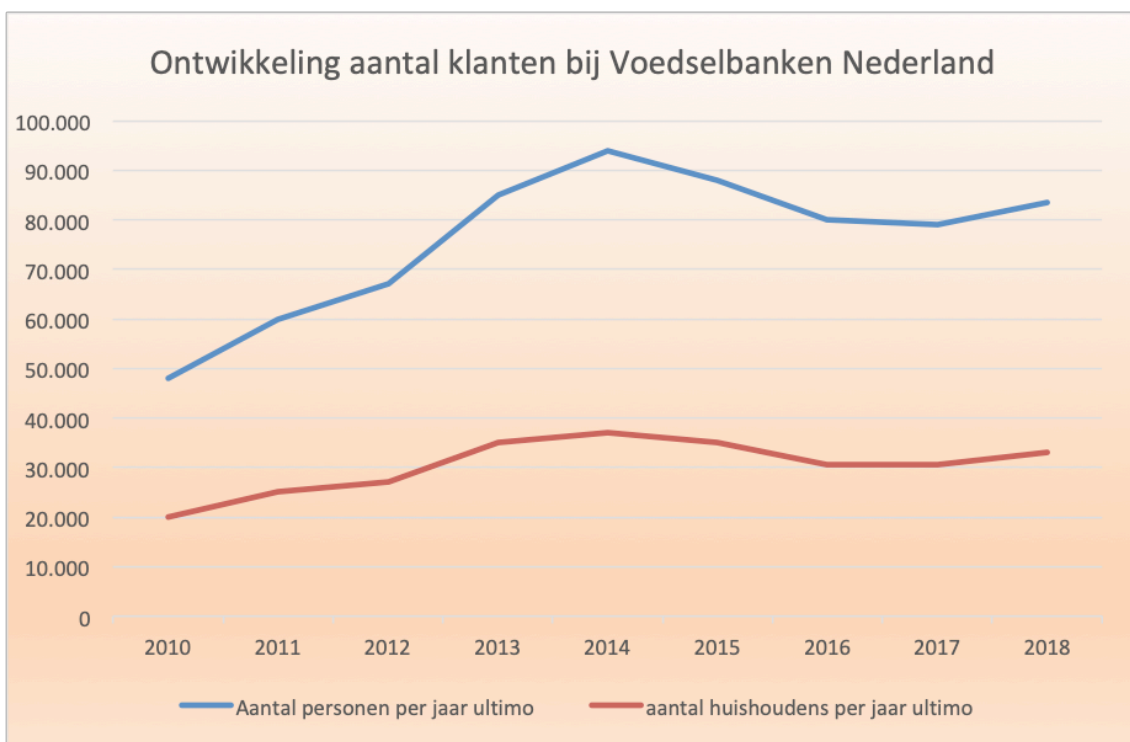

Fig. 3 Ontwikkeling aantal klanten bij Voedselbanken Nederland. Peildatum 31.12. Het totale aantal mensen dat geholpen werd ligt hoger dan op de peildatum, omdat veel klanten korter dan een jaar afhankelijk zijn van voedselhulp.

Kerngegevens: Over het voedsel dat wij uitdelen

Aantal uitgedeelde producten (consumenteneenheden): per week per jaar	ca.850.000 ca. 44 miljoen	Geschatte waarde: Ca. € 74 miljoen
Gem. aantal uitgereikte consumenten eenheden per week	26 stuks	Uitersten schommelen tussen (10-15) en >35 stuks
Gem. waarde van het voedsel per week	Ca. € 43	Waarde van de pakketten is in 2018 toegenomen. Steeds vaker wordt er vlees uitgedeeld.
Gem. kosten om één klant te helpen (uitgifte via pakket of supermarktmodel)	Ca. € 5,00 per pakket	Operationele kosten om producten in te zamelen en via voedselbanken te distribueren.

Kerngegevens: Over voedselverspilling

	kilo	euro
Totale verspilling in NI in 2014	1.9– 2.6 miljoen ton ⁴	± € 5 miljard
Verspilling door consumenten (kg/€ per persoon per jaar) 2014	114-157 kilo	€ 287
Geschatte winkelwaarde van 2 miljoen voedselbank pakketten		€ 74 miljoen
Percentage voedsel dat voedselbanken redden van verspilling		1,5%

⁴ Bron: Voedselverspilling monitor update 2009-2014

Kerngegevens: Overig

Aantal voedselbanken dat ondersteuning krijgt van gemeente	76%	Varieert van het voor de rekening nemen van de huisvestingskosten, energierekening tot een subsidie. (2017)
--	-----	---

Bijlage: Visie, Kernwaarden Missie en Doelstellingen Voedselbanken Nederland

Onze Visie

'In Nederland leeft meer dan een miljoen mensen onder de armoedegrens. De voedselbanken helpen de armsten door ze tijdelijk te voorzien van voedselpakketten. Om onze klanten van -eten te kunnen voorzien, werken wij samen met bedrijven, instellingen, overheden en particulieren. Zo zorgen we er samen voor dat armoede wordt bestreden, voedseloverschotten verdwijnen en het milieu minder wordt belast. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten, werken we samen met lokale organisaties die onze klanten helpen om weer op eigen benen te staan. Voedselhulp moet immers altijd tijdelijk zijn'.

Onze Missie

Wij verstrekken verkregen voedsel gratis aan de armste mensen in Nederland en doen dat uitsluitend met vrijwilligers.

Onze Kernwaarden

De voedselbanken hanteren de volgende kernwaarden als maatstaf voor hun handelen:

- We werken uitsluitend met vrijwilligers
- We verstrekken voedsel dat door anderen gedoneerd wordt
- We verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel
- We verstrekken uitsluitend gratis voedsel
- We verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk
- We zijn neutraal en onafhankelijk ('burgers voor burgers')
- We zijn transparant in onze verantwoording

Onze Hoofddoelstellingen

De voedselbanken hebben de volgende hoofddoelstellingen:

- Het bieden van directe voedselhulp aan de armste mensen
- Het voorkomen van verspilling van goed voedsel

Toegelicht: Armoede in Nederland

In Nederland leven volgens het Centraal Bureau Statistiek 1.1 miljoen mensen⁵ in armoede (gebruik makend van de niet-veel-maar-toereikend criterium).

- 1 op de 12 is kind
- Tienduizenden kinderen zitten dagelijks met honger in de klas

Volgens het Sociaal Cultureel Plan bureau leefden in 2016, 980.000 personen onder het niet-veel-maar-toereikend criterium⁶.

In 2017 zagen we een diversiteit in het klantenbestand: ZZP-ers, langdurig zieken maar ook mensen met (hypotheek)schulden en werkzoekenden. Het aandeel 50+ groeit.

Financiële toekenningcriteria die de voedselbanken hanteren

Per 1 januari 2019 zijn de toekenningcriteria verruimd. Het basisbedrag per huishouden bedraagt € 135. Het bedrag dat per persoon daarbij opgeteld mag worden, is verruimd met 5 euro tot € 90.

Er is tevens voor gekozen om duidelijker zichtbaar te maken hoe de toelatingcriteria van de voedselbanken zich verhouden tot de Nibud norm (voor bijstand). De nieuwe toelatingnormen bedragen gemiddeld 45% van deze Nibud Norm.

Op de website (www.voedselbankennederland.nl) staan de toelatingcriteria en berekeningswijze nauwgezet geformuleerd.

⁵ Bron CBS cijfers 2017. 598.500 huishoudens met daarin 1.070.300 personen.

⁶ Bron: SCP Armoede in kaart. Cijfers per 2016

Vast bedrag per huishouden	Toeslag per inwoner in huishouden	1- persoons HH	2- persoons HH	3- persoons HH	4- persoons HH	Etc.
€ 135	€ 90	€225	€ 315	€ 405	€495	Etc.

Bij de aanmelding bij de voedselbank zijn vrijwel altijd professionele hulpverleners betrokken. Het verstrekken van een voedselpakket is immers bedoeld als noodhulp. Doordat er professionele hulpverleners bij de aanvraag betrokken zijn, wordt er breder gekeken naar de problemen die spelen rondom het betreffende gezin en kan er ook gewerkt worden aan structurele oplossingen.

Kortom, geen pakket zonder hulpverleningstraject.

De ervaring leert dat de klanten van de voedselbanken gemiddeld minder dan een jaar lang een voedselpakket krijgen. Daarna is er een zodanige verbetering bewerkstelligd dat men niet meer voldoet aan onze financiële criteria om in aanmerking te komen voor een voedselpakket.

Toegelicht: Voedselverspilling in Nederland

Voedselverspilling in Nederland bedraagt jaarlijks zo'n 1,9 tot 2,6 miljoen ton. De helft wordt verspild bij de particulier thuis en de andere helft bij de voedsel(verwerkende) bedrijven (zoals fabrikanten, detailhandel en horeca). De voedselbanken richten zich primair op de overschotten bij fabrikanten en supermarkten.

Over onze Organisatie

Structuur

Voedselbanken Nederland is een vereniging (Vereniging van Nederlandse Voedselbanken), opgericht 15 mei 2013 en is een voortzetting van haar voorganger: Stichting Voedselbanken Nederland. Vereniging van Nederlandse Voedselbanken is de landelijke, overkoepelende organisatie van voedselbanken in Nederland.

Elke voedselbank die lid is heeft zich gecommitteerd aan het door de Algemene Leden Vergadering vastgestelde Voedselbank Reglement waarin de beleidsuitgangspunten en afspraken zijn vastgelegd. Zo'n 3 keer per jaar komen de leden bijeen in een Algemene Ledenvergadering. Daar worden de belangrijke besluiten genomen.

Het bestuur wordt gekozen door de leden en bestaat uit 11 personen. Iedereen heeft een eigen portefeuille. Het bestuur vergadert maandelijks en implementeert o.a. het

door de Algemene Ledenvergadering vastgestelde beleid. Ook het landelijk bestuur bestaat uit vrijwilligers.

Om de voedselbanken goed te kunnen ondersteunen is er een landelijk Voedselbank Servicecentrum dat een centrale kantoor- en vergaderlocatie heeft in Houten. Dit Servicecentrum dient ook als aanspreekpunt voor mensen en organisaties die contact willen opnemen met de landelijke voedselbank-organisatie.

René Froger is sinds 2008 ambassadeur van Voedselbanken Nederland. In 2017 werd Herman den Blijker ambassadeur van de landelijke vereniging. Danny Blind werd in 2018 benoemd tot ambassadeur.

Onze voedselpakketten

Als voedselbanken willen we graag elke week voedsel uitdelen waarbij de schijf van vijf in voldoende mate is vertegenwoordigd. Daarnaast wordt in beperkte mate ook snoep en snacks uitgedeeld.

Ons ideale boodschappenlijstje ziet er als volgt uit:

- Groente of fruit in blik of pot,
- Volkoren pasta,
- Couscous,
- Zilvervlies- of meergranenrijst,
- Peulvruchten uit blik of pot (bijvoorbeeld: bruine/witte/kidney bonen, linzen, kikkererwten), Houdbare magere of halfvolle zuivelproducten,
- 20+ Smeerkaas,
- Eieren,
- Olie

(Met dank aan de VU)

Voedselveiligheid

Waarborgen voedselveiligheid

Sinds de oprichting bestaat er een nauwe samenwerking tussen de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de voedselbanken. De NVWA beschouwt de voedselbanken als een formule hetgeen wil zeggen dat het bestuur van Voedselbanken Nederland er op wordt aangesproken als er ergens bij een voedselbank (belangrijke) zaken op het gebied van voedselveiligheid niet op orde zijn.

Voedselbanken werken met het Handboek Voedselveiligheid van de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken dat is vastgesteld in overleg met de NVWA en dat op basis hiervan alle voedselbanken gecertificeerd heeft.

Het inspecteren en certificeren wordt door externe onafhankelijk bureaus gedaan die hun sporen op dit vlak hebben verdiend. De gehanteerde systematiek is door de NVWA geaccordeerd.

De voedselbanken nemen de juridische verantwoordelijkheid voor de kwaliteit en werken conform de richtlijnen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Conform het NVWA informatieblad 76 / versie april 2015 geldt het volgende:

Indien de voedselbanken werken volgens de voorgeschreven richtlijnen wordt daarmee voldaan aan de eisen die gesteld zijn in de Hygiëneverordening (EG) 852/2004. Dit betekent o.a. dat producten met een THT-datum ná die datum nog verstrekt mogen worden aan de consument, maar de Voedselbank is dan verantwoordelijk voor de kwaliteit.

Eind 2018 waren alle 169 voedselbanken voedselveilig.

Voordelen voor een onderneming die voedseloverschotten aan de voedselbank verstrekt

Financieel (het is goedkoper):

- ♥ er is altijd wel een voedselbank in de buurt (kleinere afstanden), dus transport is goedkoper;
- ♥ het voedsel hoeft niet meer vernietigd te worden waardoor er geen vernietigingskosten zijn;
- ♥ voedselbanken hebben de ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) status.

Overig:

- ♥ Doneren past in beleid van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Door voedsel te schenken aan de voedselbanken wordt het milieu niet belast en werkt een organisatie mee aan het voorkomen van het weggooien/vernietigen van goed voedsel;
- ♥ De onderneming helpt de allerarmste mensen in de samenleving;
- ♥ Een onderneming kan gebruik maken van onze ervaringen over de (on)mogelijkheden om producten toch nog geschikt te maken voor humane consumptie.